

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.377/2021/3.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 69.P.20.164/2021/3-I.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a cég1 Zrt. részére 30.000 forint + 27 % áfa, azaz 38.100 forint perköltséget, továbbá a Magyar Államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására, az abban foglalt módon és határidőben 36.000 forint illetéket.

[2] Ítéletének indokolásában hivatkozott a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. §-ára; a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdésére; a Kúria PK 12., 13. számú állásfoglalásaira; valamint az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.), a 7/2014. (III. 7.) és a 8/2018. (VII. 5.) AB határozataira.

[3] Megállapította, hogy a napilap1 nyomtatott sajtótermékben dátum-án „cikk címel” címmel, „cikk alcíme” alcímmel megjelent cikk teljes szövegkontextusának vizsgálata alapján véleménycikk, melynek írója egyes baloldali közéleti szereplők álláspontját tartja visszásnak. A cikk szó szerint idézett megnyilvánulásaikból választ szemelvényeket, azokat saját, ellentétes álláspontjával összefűzve mutatja be és a következtetésben felrója a baloldal forradalmi, antidemokratikus megnyilvánulásokkal kísért kormányváltási vízióját.

[4] Kifejtette, hogy a cikk szó szerint idézi a felperes kormányzattal szemben kritikus közösségi oldal-posztját, mely szerint „Ezek kierőszakolják maguknak, hogy egyszer csak majd ugyanúgy kezeljük a párt1-szavazót, mint hajdanán a nyilas suhancokat, vagy az ÁVH-st. Meg fogják csinálni, hogy a köznép úgy is bánjon majd el velük”. Ekként a kormánypárti és kormánykritikus véleményeket ütköztető társadalmi vita iránt érdeklődő olvasó számára a cikk kontextusából kitűnik, hogy a felperes a kormányzati provokáció következményeként tartja lehetségesnek, hogy a jelenlegi kormányt leváltó baloldal úgy „kezeli”, „bánik el” a párt1-szavazókkal, mint a nyilas suhancokkal és ÁVH-sokkal.

[5] Szükségtelennek találta az abban történő állásfoglalást, hogy milyen részletességű történelmi ismeretek tekinthetők köztudomásúnak, mert az olvasók előtt ismert, hogy nyilasokat, köztük akár suhancoknak nevezhető fiatalokat, valamint ÁVH-sokat felelősségre vontak, nyilvánosan kivégeztek, felakasztottak. Ezen köztudomású történelmi események és a cikk tartalma miatt is közömbös, hogy a nyilasok és ÁVH-sok történelmi korszakváltások során milyen pozíciókat töltöttek be utóbb. Utalt arra is, hogy nem volt tárgya a cikknek az sem, hogy bemutassa a felperes közösségi oldalon folytatott vitájának részleteit, az egyes hozzászólók véleményét és a felperes arra adott reflexióit. Ezért nem róható fel az alperesnek, hogy nem tárta az olvasók elé szó szerint a vita résztvevőinek és a felperesnek a további hozzászólásait; a tájékoztatás ezért nem minősülhetett kiegyensúlyozatlannak [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].

[6] Kifejtette, hogy a felperes első posztjának szó szerinti közlése nem torzította el a felperes által a nyilvánosság elé tárt közlés lényegi tartalmát. Álláspontja szerint a felperes a „kezeljük” és a „bánjon el” kifejezésekkel nem a pártl-szavazókkal szembeni pusztán társadalmi megvetésre, ellenszenvre utalt, hanem a történelmi párhuzam felállításával a nyilvános kivégzésükre. Ezen értelmezést támasztja alá a felperesi poszthoz fűzött első hozzászólás magyarázatkérése, helytelenítése is. Ezen értelmezésen nem változtat a felperes utóbb tett nyilatkozata, mert a kommentjében nem vonta vissza saját közlését, nem vetette el annak lehetőségét, hogy bár provokáció okán, de mégis előfordulhatnak a jövőbeli kormányváltás kapcsán hasonló, szélsőséges cselekmények.

[7] A cikk nem a felperes közszereplői minőségében kifejtett tevékenységét helyezi fókuszba, a cikkben a felperes más tevékenységei folytán ismert személyként jelenik meg, aki nyilvános politikai vita kezdeményezője és egyben résztvevője. A kifogásolt közlés a felperestől szó szerint idézett poszton alapuló alperesi vélemény, abból levont helytálló következtetés, amely sem az Smtv. 12. § (1)-(2) bekezdése, sem a Pp. 495. § (1) bekezdése alapján nem képezheti helyreigazítás alapját. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolásában kifejtettek alapján a felperes túrni köteles a közéleti vitában kinyilvánított véleményével szembeni kritikát, ellentétes álláspontot megfogalmazó közléseket.

[8] Rámutatott arra is, hogy a cikk „nem elégedne meg” és az „arról szokott fantáziálni” kifejezéseiből nem lehet arra következtetni, hogy az alperes azt állítaná ezekkel, hogy a felperes saját maga likvidálná a pártl-szavazókat. Az „egyszer csak majd ugyanúgy kezeljük” többes szám első személyű szófordulata pedig nem teszi alaptalanná a sérelmezett alperesi következtetést.

[9] Kifejtette, hogy a Pp. 499. § (1) bekezdése szerint sem lehet alapos a felperes való tények közzétételére irányuló keresete, mert a felperes helyreigazításként közzétenni kér posztja szó szerint szerepel a cikkben. Ezért annak ismételt közlésének jogi indoka nem áll fenn, a felperes pedig ettől eltérő és reá vonatkozó tényállítást nem sérelmez, csak a véleményéből levont következtetéseket, amelyekkel szemben nincs helye sajtó-helyreigazításnak.

[10] A perköltségről a Pp. 81. § (5) bekezdése, 82. § (1) bekezdése, 83. § (1)-(2) bekezdései, 499. § (1) bekezdése, az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja, a 42. § (1) bekezdés a) pontja és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett.

[11] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, keresetének teljes egészében történő helyt adását, és az alperes perköltségben marasztalását kérte. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaira alapította.

[12] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet sérti az Smtv. 12. §-át, mert a perben sérelmezett alperesi közlés valótlan tényállításai ellenére nem kötelezte helyreigazításra az alperest. A cikk lényegi mondanivalója ugyanis az, hogy a felperes, mint ellenzéki megmondóember a jogállami kritériumoktól messze álló kijelentéseket tesz, ami valótlan tényállítás mindkét kifogásolt közlés esetében. Ugyanis nem állította sem azt, hogy likvidálná a pártl politikusokat, sem azt, hogy a kormánypártok 2,8 millió szavazóját meg fogják lincselni, illetve fel fogják akasztani.

[13] A sérelmezett írás ezekre a valótlan tényekre építi fel a véleményét, amelyre nem vonatkozik a helyreigazítási kérelme, csak a valótlan tényállításokra. A hamis tényállítások következménye sajtó-helyreigazítási perben pedig a hamis tényállítások helyreigazítására kötelezés kell legyen. Ennek alapja, hogy az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában megerősítette, hogy a hamis tényállítások önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt még közéleti vitában sem.

[14] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett körben az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le.

[16] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokaival is teljes mértékben egyetértett, a fellebbezésben írtak alapján csupán az alábbiakra mutat rá.

[18] Egy sajtóközlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek során azt kell vizsgálat tárgyává tenni az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, hogy az adott közlés megjelenésének módja, körülményei, a vélemény tárgya és annak kontextusa, a közlés apropóját adó esemény, továbbá a kijelentések tartalma, stílusa, illetve a közlés aktualitása, valamint annak célja a közügyek szabad vitatását érinti-e [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].

[19] Mindezen körülmények értékelésével az volt megállapítható a perbeli írás teljes szövegkontextusát [PK 12. számú állásfoglalás] és a cikk címében foglaltakat [8/2018. (VI. 5.) AB határozat] együtt vizsgálva, hogy az egy szubjektív alapú, politikai véleménycikk volt. Ebben a szerző az ellenzék demokrácia felfogásának kritikáját adta – a cikkíró szerint – a véleményformáló ellenzéki pártállású közéleti személyek és politikusok „erőszakot propagáló” megnyilvánulásai alapján. Ebből következően a közügyet megvitató írás automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvez, az Alkotmánybíróság töretlen – és a bíróságokra kötelező – gyakorlata alapján.

[20] Ezt követően abban volt szükséges állást foglalni, hogy a felperest érintő és sérelmezett közlésrész, miszerint likvidálná a pártl politikusokat, értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e. Az elsőfokú bíróság helytállóan, a logika szabályai alapján jutott arra a következtetésre, hogy az a felperes szó szerint idézett írása alapján levont következtetés, amely véleménynek minősül és nem tényállításnak. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog pedig – figyelemmel az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára – a kifejtett véleményt annak érték- és valóságtartalmára tekintet nélkül védi. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a vélemény kifejtésének lehetőségét védelmezi, a kifejtett vélemény tartalmától függetlenül.

[21] Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a szabad véleménynyilvánításhoz való jog minden esetben kiterjed, függetlenül a kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmától. Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak [7/2014. (III. 7.) AB határozat].

[22] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a cikk tényállítás formájában megjelenő következtetése megalapozottságának történelmi alapját és a következtetés minőségét nem vizsgálhatja: a politikai vagy történelmi vitákat nem döntheti el, ezen vitákban megfogalmazott véleményeket nem minősítheti (BH2007.151.). A tényállítás formájában megjelenő következtetés levonásának átlagosan tájékozott olvasó általi ellenőrizhetősége és okszerűsége képezhetette a jelen sajtó-helyreigazítási perben a vizsgálat tárgyát.

[23] A cikkben közölt szó szerinti közösségi oldal bejegyzés alapján az olvasóknak lehetősége van annak megítélésére, hogy a következtetés levonására a logika szabályainak megfelelően, okszerűen került-e sor. Ezt az értékelést az alapul fekvő tényadatok alapján az olvasók el tudják végezni. A következtetés, vélemény pedig – annak helyességétől, helytelenségétől függetlenül – sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet.

[24] A közlés alapját képező, a felperes bejegyzését szó szerint idéző közlés valós, azt a felek nem is vitatták. A köztudomású történelmi tények és logika szabályai alapján pedig a pártl szavazókkal való olyan „elbánás”, mint „hajdanán a nyilas suhancokat vagy az ÁVH-st” kifejezések használata okán megalapozott következtetést vont le a véleménycikk írója. A valós és köztudomású történelmi tények ismeretében a sajtó a sérelmezett következtetést jogszerűen tehette meg és ennek keretében közömbös volt a konkrét történeti események értelmezése. Az alperes sajtó-helyreigazításra akkor sem kötelezhető, ha a kifejtett véleménnyel, levont következtetéssel a felperes nem ért egyet, más történelmi eseményeknek tulajdonít nagyobb jelentőséget vagy azt magára nézve sérelmesnek tartja.

[25] Kiemelendő, hogy a cikk megjelenése előtt a felperes bejegyzéséhez fűzött cikkírói megjegyzésre, miszerint az érintett 2,5 millió kormánypárti szavazó „felakasztását” várja, a felperes azt válaszolta, hogy „mindenki azt érdemli, ahogyan ő bánná másokkal” és ha a hirdetett értékrendjük szerinti világot szeretnének [a pártl szavazók], akkor „hajrá”. Ennek alapján pedig nemhogy cáfolta a cikkbeli értelmezést, hanem kifejezetten megerősítette írása erőszakos fellépésre vonatkozó értelmezési lehetőségét.

[26] A felperes által hivatkozott későbbi bejegyzése pedig az írását erőszakos fellépés lehetőségeként értelmezők „paranoid” állapotát állítja, „Hitler és Sztálin” talpnyaló követőihez hasonlítja őket. Ezt meghaladóan nem értelmezi, nem pontosítja az érintett közlését, ahogy arra helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság. Így ezen bejegyzése nem saját korábbi írásának tisztázása, nem az általa helyesnek tartott értelmezési tartomány meghatározása. Az erre hivatkozó felperesi érvelés nem vezethetett eredményre, mert az nem egyértelmű és konkrét cáfolata a cikkbeli értelmezésnek, hanem csupán az arra reagálók minősítése.

[27] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes teljes pernyertes lett, aki azonban fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, másodfokú perköltését nem számította fel, ezért arról a másodfokú bíróság nem rendelkezhetett.

[28] Pervesztessége folytán a felperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-ában foglaltak szerint.

Budapest, 2021. június 10.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró